

Uge	Lektioner	Forløb	Kompetenceområde og mål	Materialer	Noter
32-35	1	Intro - min fortælling	Historiebrug og historiebevidsthed.		Vi introducerer historiefortælling, som bliver et fortløbende tema igennem året, hvor eleverne givet oplæg om deres egen forbindelse til Historien.
	7	<u>Overtro</u>	Kronologi og sammenhæng Vi arbejder med overtro på tværs af geografiske og kronologiske grænser. Eleverne stifter bekendtskab med overtro i forskellige kulturer og perioder. Vi berør desuden, hvordan tro og overtro er forbundne, og ser på de virkelige- og til tider tragiske konsekvenser overtro kan have (både med reformationens hekseforfølgelser og med udsyn til albinoers forfølgelse og vilkår i vores tid i Tanzania)		Hekse og trolde, magiske genstande, stjernetegn, spøgelse, akkupunktur, urtete, hvad er overtro, og hvor går grænsen mellem overtro og videnskab? Vi skal også undersøge, overtroens virkninger. Noget overtro er harmløs, men hvad med andre gange kan overtro have mere alvorlige konsekvenser såsom hekseafbrænding, og skamfering af albinoer, udryddelse af sjældne dyr mm.

		Ekskursion til Odder Museum		Udstillingen Crossover	Workshop med Finn Have
35-39 (emneuge 37)	10	Det gamle Egypten	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: ● give eksempler på voldsomme forandringer i Det gamle Egyptens historie. ● nævne eksempler på noget, der stort set ikke ændrede sig i Det gamle Egyptens lange historie. ● fortælle om Tutankhamon som farao. ● tidsmæssigt placere vigtige begivenheder og personer fra Det gamle Egypten i forhold til Tutankhamon. ● udarbejde historiske spørgsmål til forløbets kilder. ● bruge historiske spørgsmål til at analysere og tolke kilderne. ● læse kilder om Det gamle Egypten og fortælle, hvad de handler om. ● analysere skriftlige kilder om Det gamle Egypten.		● Hvilke store forandringer skete der i Det gamle Egyptens historie? ● Hvilke ting ændrede sig ikke i løbet af den lange historie? ● Hvem var Tutankhamon, og hvorfor er han berømt?

40-41	6	Skriv problemstillinger	Kildearbejde Eleverne kan: • gøre rede for kendetegn ved en historisk problemstilling. • blandt historiske spørgsmål udpege, hvilke der er problemstillinger. • gøre rede for kendetegn og funktion ved forskellige typer af historiske problemstillinger. • formulere historiske problemstillinger. • vælge kilder, der egner sig til at besvare historiske problemstillinger.		• Hvad kendetegner en historisk problemstilling? • Hvordan formuleres en historisk problemstilling? • Hvordan bruges kilder til at besvare historiske problemstillinger?
42	EFTERÅRSFERIE				
43-45	9	Høj og lav i middelalderen	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: • fortælle om de enkelte stænders rolle og funktion i middelalderens samfund. • gøre rede for, hvordan standssamfundet udvikles i løbet af middelalderen.		• Hvilke grupper havde magten i middelalderen? • Hvordan var der forskel på forskellige grupper i middelalderen? • Hvilke forskelle var der på magten i samfundet i

			● bruge kilder til at få viden om magtforhold i middelalderen. ● ud fra kilderne beskrive middelalderens samfund. ● på baggrund af kilderne fortælle om hver af de fire stænder. ● sammenligne middelalderens standssamfund med nutidens samfund. ● reflektere over, hvorfor bønderne, der var de fleste, ikke tog magten.		middelalderen og i dag?
46-48	8	Renæssancen	Kronologi og sammenhæng Historiebrug Eleverne kan: ● gøre rede for, hvad der kendetegner renæssancen som periode. ● sammenligne kendetegn for renæssancen med andre perioder. ● forklare, hvordan renæssancen bredte sig i Vesteuropa. ● give eksempler på vigtige begivenheder, der fandt sted i renæssancen. ● sætte kanonpunkterne Christian 4. og Den Westfalske Fred ind i historisk sammenhæng.		● Hvad kendetegner Renæssancen som periode? ● Hvem var Christian 4., og hvorfor er han den mest berømte konge i Danmarkshistorien? ● Hvilke fortællinger fra Renæssancen har haft betydning for nutiden?

			• bruge kanonpunkterne Christian 4. og Den Westfalske Fred til at fortælle om magtforhold i Danmark og Europa i 1600-tallet. • forklare årsagen til forskellige vurderinger af Christian 4.'s handlinger som konge. • give eksempler på, at fortællinger fra renæssancen har betydning i nutiden. • give eksempler på, at synet på Christian 4. har ændret sig i tidens løb. • forklare, hvordan fortællinger om Christian 4. er påvirket af, hvornår og hvorfor fortællingerne er blevet til.		
49-50	6	Opdagelsesrejser	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: • fortælle, hvornår opdagelsesrejserne fandt sted. • forklare opdagelsesrejsernes betydning i samtiden og senere. • give et overblik over vigtige opdagelsesrejser.		• Hvorfor og hvornår fandt opdagelsesrejserne sted? • Hvilken betydning havde opdagelsesrejserne i samtiden og senere?

			• fortælle om Columbus og hans rejser. • udarbejde relevante spørgsmål til forløbets kilder. • bruge deres spørgsmål til at analysere kilderne. • analysere fortællinger om opdagelsesrejser. • give grunde til, at fortællinger om opdagelsesrejsende er spændende. • perspektivere beretninger om opdagelsesrejserne til nutiden.		
51-5 2	JULEFERIE				
1-5	15	<u>Osmannerriget og Islam</u>	Kronologi og sammenhæng. Beskæftigelse med en af verdensreligionerne. Eleverne har - kendskab til Osmannerrigets oprindelse - kendskab til Osmannerrigets storhed og fald samt forhold til det moderne Tyrkiet - kendskab til Konstantinopels erobring som en markering af et skift i magtbalancen mellem øst og vest i 1500'tallet - viden om Islams 5 søjler		- Hvem var osmannerne og hvor kom de fra? - Hvad vil det sige, at Osmannerriget var et imperium? - Hvordan kan Hagia Sofia bruges som symbol på Osmannerrigets storhed og fald?

			- viden om Islam som verdensreligion og udbredelse		
Emne 6	-	=	-	-	-
7	VINTERFERIE				
8-11	12	<u>Menneskeret- ghederne:</u> <u>Privatliv + digital dannelse</u>	Kildearbejde Eleverne kan: • gøre rede for, hvad menneskerettighederne omfatter. • drøfte, hvad menings- og ytringsfrihed er. • give eksempler på børns rettigheder. Samfundsfag eleverne kan • reflektere over hvad digital dannelse betyder • vurdere privatlivspolitik • tage stilling til og begrunde egen omgang med digitale medier		• Er det blevet lettere eller sværere at have et privatliv i dag? Hvorfor? • I forhold til frihed, skal man så opstille grænser for, hvad man må sige og gøre? • Hvordan påvirker digitale medier vores ytringsfrihed • Hvordan skelner vi mellem privatliv når vi er online og offline?

12-1 4	9	Besættelsen	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: • fortælle, hvordan krigen begyndte og udviklede sig til en verdenskrig. • forklare, hvorfor Tyskland besatte Danmark i 1940. • diskutere fordele og ulemper ved samarbejdspolitikken. • gøre rede for sammenhænge mellem krigens gang og modstandsbevægelsens udvikling. • fortælle om samarbejdspolitikken ophør og konsekvenserne heraf. • analysere og tolke kilder om besættelsestiden. • sammenligne dagliglivet under besættelsen med nutiden.	Supplerende materiale Spot på historien: Antisemitisme	• Hvorfor besatte Tyskland Danmark den 9. april 1940? • Hvilke konsekvenser fik besættelsen for den danske befolkning? • Hvorfor samarbejdede Danmark med den tyske besættelsesmagt?
15	PÅSKEFERIE				

16-1 8	9	Danmark i 1960'erne	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: ● fortælle, hvad der kendetegner 1960'ernes Danmark som historisk periode. ● tidsmæssigt placere vigtige begivenheder og forandringer i 1960'erne. ● give eksempler på store forandringer fra 1960'erne. ● give eksempler på perioden før, i og efter 1960'erne. ● gøre rede for de problemer, som forbrug og produktion skabte i 1960'erne. ● vise historiske problemer i hverdagslivet i Danmark i 1960'erne. ● analysere og tolke forskellige slags kilder om 1960'erne. ● give eksempler på fortællinger om 1960'erne, som har betydning i dag. forklare, hvordan nutiden har betydning for forståelse og brug af fortællinger om 1960'erne.		● Hvad er årsagerne til, at danskerne oplevede store forandringer i deres liv i 1960'erne? ● Hvilke historiske problemstillinger knytter sig til hverdagslivet i Danmark i 1960'erne?

19-2 0	6	Danmarks kolonier			
21-2 2	6	Danmark i 1970'erne	Kronologi og sammenhæng Kildearbejde Historiebrug Eleverne kan: • fortælle om kendetegn ved 1970'ernes Danmark som historisk periode. • placere væsentlige begivenheder og forandringer i 1970'erne. • fortælle om, hvorfor der blev oliekrise i 1973. • give eksempler på historiske problemstillinger, der hænger sammen med de samfundsmæssige forhold i Danmark i 1970'erne.		• Hvad kendetegner 1970'ernes Danmark som historisk periode? • Hvorfor blev der oliekrise i 1970'erne? • Hvad kan de historiske kilder fortælle os om 1970'erne i Danmark?

			● analysere og tolke forskellige kilder om 1970'erne. ● ud fra en dokumentarfilm om 1970'erne fortælle, hvordan man opfattede begivenheder fra 1970'erne og kan sammenholde det med nutidens opfattelse af 1970'erne.		
23-2 5	9	Børnearbejde og arbejde for børn	Livsduelighed og samfundsfag. Eleverne: ● kan kende forskel på børnearbejde og børn, der arbejder ● ved hvorfor børnearbejde forekommer, og hvilket konsekvenser det har for både samfund og mennesker ● ved hvilke rettigheder de har på arbejdsmarkedet ● kan læse og forstå en lønseddel ● får indblik i, hvad det vil sige at arbejde, og hvordan man kan få et job.		- Hvad er forskellen på at ville arbejde, og være tvunget eller nødt til at arbejde. - Hvorfor er nogle børn tvunget ud i arbejde? og hvorfor er det forkert? - Hvordan hænger en privatøkonomi sammen? - Hvorfor tjene penge når man har forældre?
26	SOMMERFERIE				

